

VÝSTUP NA KOH-I-

DRUHÝ ÚTOK: VRCHOL!

Od toho dne sněžilo prakticky denně. Nepohoda se vracela v pravidelných intervalech. Někdy napadalo během čtyřadvaceti hodin v pětitisícových výškách až 30 centimetrů nového sněhu. Za těchto okolností jsme nemohli bezhlavě útočit na Uparisínu. Je to štít vysloveně technický. Nový sníh tu přináší neřešitelné problémy. Vypravili jsme se proto s Milošem a Jožou (Vilda se vydal za druhou skupinou) na výraznou pyramidu stojící v rozsoše na sever od hlavního hřebene a připomínající karakorumského obra Cogori. Nebyly tu obtížné lezecké partie, a tak jsme mohli výstup podniknout i za nepříznivých sněhových podmínek. Šlo pouze o vystihnouti správné taktiky.

Postavili jsme stan ve výši 4500 metrů. Pak začalo silně chumelit. Několik dní jsme zůstali uvězněni pod plátěnou střešou, kterou bylo neustále třeba zbavovat bílého nadělení. Jednoho dne se nám přece jen podařilo vyrazit. Třikrát jsme bivakovali v ledovcových trhlinách. Ve výši 6400 metrů nás zastihla elektrická bouře. Cepiny sršely jiskrami a kovové předměty nám zasazovaly bolestivé rány. Dne 20. srpna 1965 jsme 6649 metrů vysoký vrchol zdolali. Byl to nejvyšší štít dosažený výpravou a kulminací bod celé oblasti. Dostal jméno Koh-i-Ievat — Štít vlasti.

V základním táboře panuje neveselá nálada. Sníh nápadl i zde, v noci cítelně mrzne. Naš pobyt se pomalu chýlí ke konci. Co

bude s Uparisínou? Třetího srpna se konečně počasi trochu zlepšilo. Příštího dne vyrážíme.

Pozdě odpoledne dosahujeme tábora pod Uparisínou. Krabice s výzbrojí pokrývá vrstva sněhu.

Večer znovu probíráme do posledních podrobností náš plán. Máme na celou akci pět dní. Nemůžeme si dovolit nejmenší nepřesnost. Chtěli bychom výstup provést vzorně takticky. I když

RADAN KUČAŘ

je času málo, věnujeme celý příští den odpočinku. Věřím, že se to vyplatí. Vaříme plné šálky nejoblíbenějších jídel, sluníme se na balvanech, koupeme v mělkém jezírku se strašlivě studenou vodou. Večer nalijeme zbytek benzínu do papírové krabice a na velkém kamení ji zapálíme. V severním předhůří kvetl po staletí kult uctívání ohně, chceme být se všemi zdejšími zvyky zadobře. Kromě toho nám plameny připomínají druzné táborové ohně ve Skaláku. Va velehorách je oheň vzácný.

Sestadvacátého srpna vstáváme ještě za hluboké tmy. Naš dnešní cíl není daleko, ale nechceme se brodit za dne rozbledlým sněhem a vystavovat se vrtochům lavin. Již o půl osmé ráno stojíme u opuštěného stanu ve výšce 5500 metrů. Dál nepokračujeme. Naším plánem je šetřit síly pro následující dny, a tak i dnešek

bude z převážné části odpočinkový.

Stan zavalil zmrzlý sníh. Uvnitř je spousta ledu. Trvá dvě hodiny, než je opět obyvatelný. Vaříme důkladný oběd a znovu odpočíváme a shromažďujeme síly.

Sedmadvacátého srpna vyrážíme opět před východem slunce. Postupujeme již známou cestou po skalně ledovém hřebínku. Na obtížných místech nacházíme pomocná lana, která jsme zde upevnili při ústupu. Přicházejí nám vhod. Všechny ostatní stopy zakryl nový sníh.

Terén je těžký, jsme však ve vynikající formě a výstup probíhá dobře. Asi po půl hodině zastavujeme pod důvěrně známým skalním výšvihem. Opět putuje z batohu celá hromada karabin, skob a smyček.

Nedržíme se přesně původní cesty. Chceme postupovat víc vpravo. Lezení tudy bude těžší, ale zato kratší, a také skála, protože je strmější, bude méně zledovatělá...

Konečně se vynořujeme ze studené severní stěny na nádhernou plošinu ozářenou sluncem. Po několika minutách jsou zde i oba kamarádi. Odhazujeme batohy, pohodlně se rozložíme na vyhráté skále a na butanovém hořáku vaříme gulášovou polévku.

Odkládáme na místě přebytečné skoby a karabiny. Na další výstup si ponecháváme pouze pět ledovcových a tři skalní skoby. Batohům se odlehčilo. Hřebínek s několika prahy nás přivádí na dobrou sněhovou plošinu, kde jsme poslední bivakovali. Přibíháme dvě kartuše butanu, které zde zůstaly od posledního po-

kusu, a stoupáme neprodleně dál. Je to stále vážné lezení, ale je krásné, a víme, že náš dnešní cíl je už blízko.

Před jednou hodinou docházíme na rozšířený vodorovný úsek hřebene. Jsme na Bratislavském plató, na místě plánovaném pro bivak. Skládáme batohy na hromadu a rozsazujeme se po balvanech vyčnívajících ze sněhu nad jižním srázem. Ohromná skalní stěna nám spadá přímo pod nohama, sluníme se a pozorujeme pákistánské hory.

Večer se dáváme do velkého vaření. Ohříváme kilogramovou konzervu pražské šunky, kterou jsme speciálně vlekli ze základního tábora pro tento bivak. Zjistili jsme totiž, že máme ve výškách kolem šesti tisíc metrů být naopak. Ze dvou bivakových vaků stavíme pomocí cepiny a smyček improvizovaný stan a brzy uléháme. Obloha je jasná, avšak odpoledne jsme si na obloze všimli některých úkasů zvěstujících další frontální poruchu. Dnes se už v hindúkušském počasí trochu vyznáme. Rychle přicházejí pouze nevýznamné přehánky; vážnější, déle trvající zhoršení nastupuje pozvolna, a tak o zítřek starosti mít ještě nemusíme.

V noci pozorujeme na jižní obloze vzdálené záblesky. Zvuk k nám však nedoléhá. Tehdy jsme ještě nevěděli, že kromě této bouřky vypukla v krajině pod horami na jihu v kašmírském pohraničí ještě jiná strašlivější bou-

Každý krok na srážech Uparisíny byl nebezpečný, horolezci se museli navzájem obezpečit lanem

FOTO: VILÉM HECKEL

UPARISINU (7)

P.
K.
D.

Je — válka mezi Pákistánem a Indii.

Ráno vylézáme ze spacích vaků s přemáháním. Vaříme Ztuhlými prsty shrnujeme ochranné kamáše sahající až pod kolena a kryjící i podrážky. Veškerou bivakovou výzbroj necháváme na místě, navazujeme se a s polo-prázdnými batohy, ve kterých máme jen trochu jídla a pár skob, bivakový vak a butanový vaříč se šálkem, se vydáváme k Západnímu vrcholu. Jeho poslední prudký sráz se tyčí přímo nad našimi hlavami.

Jdu se nám dobře. V minulých dnech jsme šetřili síly právě pro tento den. Tude nám jich sychovaně zapotřebí. Musíme dnes s nasazením všech rezerv co nejrychleji dosáhnout vrcholu a vrátit se alespoň k našemu dnešnímu východisku. Pro všechny případy máme s sebou jeden Zdářského vak a butanový vaříč, které by nám umožnily s notnou dávkou sebezapření přečkat jednu noc nouzově.

Netrvá dlouho a stojíme na Západním vrcholu. Miloš odvažuje červenomodrobílou vlajčku; která tu na nás trpělivě čekala hezkou řádku dní, a vzápětí pokračujeme dál.

Zde se terén očividně mění. Hřeben je posetý skalními věžemi obalenými ledem. Mají fantastické podoby. Myslíme na Vildu. Zubatý hřeben umožňuje nadhledy, podhledy, výhledy. Iano probláh nad propastmi, hřeben je místy ostrý jako břitva. Věž trčí proti temnému nebi jako zkamenělé příšery. Postupujeme hned po jižní stěně hned přímo po ostří, nebo se probíjíme

ledem severních srázů. Zírácíme se jeden druhému, za chvíli se zase objevujeme na dalším výšvihu. Musíme postupovat s absolutní jistotou. Jistíme si pozorně, ale i sebemenší pád by zde přinesl neřešitelné komplikace.

Přichází zvlášť obtížná věž. Je to jehla ze žuly s ledovan čepicí. Jožo, který je právě na řadě jako první, se jí pokouší obejít jižní stěnou. Vrací se. Znovu útočí, tentokrát přímo po namrzlé ledové čepici. Je to krajně obtížný úsek, sestup je ještě složitější. Spouštíme jeden druhého po laně.

Hřeben přechází v převážně ledové úseky. Prolézáme trhliny, místy přicházejí ke slovu opět šroubové skoby do ledu. Oceňujeme jejich praktičnost. Led pokrývá silná vrstva nového sněhu. Postup se zpomaluje.

Náhle se hřeben prudce zvedá, je širší a zaoblený. Ano, máme před sebou vrcholovou pyramidu. Avšak tisíckrát raději bychom místo ní viděli skalní věž, kterým jsme před chvílí tak zlořečili. Svah je neobyčejně strmý a pokrývají ho spousty nového sněhu.

Musíme nečlivě jistit, ale není za co. Cepín v sypké hmotě ne drží. Prvolezec proto vědy na stanovišti dohu kutá nohama rukama ve sněhu, pak se přitiskne do vyhrabané norvy a odtud dohřívá spolulezce. Větší pád by tímto způsobem nebylo ovšem možné udržet. Proto nesmí nikdo spadnout. Věříme si.

Nepřetržitě hrozí, že se celý svah sesune a že zmizíme někde v trhlinách pod severní stěnou.

Je to krajně lavinový terén. Přece však se dočkáme jeho konce. Svah se náhle před námi svírá v táhlý, vodorovný hřeben, který nedaleko klesá již k východu.

Jsme na hlavním vrcholu Uparisiny, 6210 metrů vysoko. První lidé od vzniku Země.

Dosáhl jsem vrcholu své nejkrásnější hory...

Je deset hodin dopoledne. Naše expedice v tuto chvíli vlastně končí. Od tohoto okamžiku se budeme již jenom vracet. Po nebezpečném hřebeni k Západnímu vrcholu slaněním přes skalní stěnu, po ledovci, přes dravé řeky a pouště.

Sedíme na batozích a pozorujeme svět kolem sebe. Na severu jiskří pás šestitisícovek, je mezi nimi i Quala Pandža, kam dnes vystupují naši kamarádi. Na jihu se tyčí stovky a stovky stříbrných vrcholů, nepřehledné množství hor. Až deprimující masa divokých skal a ledu. Mnoho z nich je ještě nedotčených, jiné však už vešly do objevitelské historie. Směrem na západ tušíme v mohutné nakupeně hor s širokou čelenkou mraků Tířč Mir, kulminační bod Hindúkuše.

Na Uparasině, hoře, kam ani pták nedoletí, vrchol má horolezecká dráha. Než jsem dosáhl jejího vrcholu, domníval jsem se, že snad ani lák větší cíl neexistuje. Avšak na jihu v bezprostřední blízkosti od nás má upoutává třpytivý bezejmenný štít. Je to úžasně smělá stavba ze žuly a ledu. Krásná a vzrušující... V této chvíli už vím, že mi doma nedopřeje klidu.

KONEC

Na ledovém hřebeni Uparistny

FOTO: VILÉM HECKEL

